

Mongolská delegácia zavítala na Slovensko

O projekte **Establish the Geo-Database on ecological health of the military sites** sme priniesli prvú informáciu v treťom tohtoročnom čísle Enviromagazínu v článku *Naše skúsenosti pomáhajú Mongolsku*, v ktorom sme priblížili štyri základné plánované ciele projektu. Jedným z výstupov je okrem iného, aj navrhnutie vhodnej metodológie a postupov prieskumných, monitorovacích a sanačných prác na územiach poškodených činnosťou Sovietskej armády, s využitím 30-ročných skúseností Slovenskej republiky s odstraňovaním následkov spôsobených činnosťou Sovietskej armády.

This project
is supported by:

The NATO Science for Peace
and Security Programme

Prvá študijná cesta mongolských expertov

Prvá študijná cesta mongolských expertov na Slovensku sa realizovala v novembri 2013. Odborníci zo Slovenskej agentúry životného prostredia, v pozícií hlavného slovenského partnera projektu, pripravili komplexný program, ktorého cieľom bolo priblížiť proces prieskumných, monitorovacích a sanačných prác pri odstraňovaní následkov kontaminácie, s dôrazom na vojenskú činnosť. Že je to proces zložitý, časovo a finančne náročný, asi netreba zdôrazňovať. Na Slovensku sa rieši táto problematika dlhodobo a našťastie sme v rovine jej ukončenia, pričom Mongolsko je naopak na začiatku celého zložitého procesu.

Po odsune Sovietskej armády z územia Slovenskej republiky bolo na začiatku potrebné vykonať štúdium archívnych materiálov, rekognoskáciu územia a začať postupne s orientačným a, v prípade potreby, s podrobným prieskumom. Cieľom slovenských expertov bola snaha celý proces predstaviť šiestim mongolským zástupcom z Geoekologického inštitútu (Dash Doljin, Mandakh Nyamtseren), Environmentálneho informačného centra

Úvodné stretnutie k projektu sa uskutočnilo v SAŽP. Ing. Katarína Paluchová oboznámila mongolských expertov s programom štúdiinej cesty počas pobytu na Slovensku

Okrem teoretických prednášok sa zúčastnili aj ukázkových technických prác na odoberanie vzoriek zemín a podzemnej vody. RNDr. Jaroslav Schwarz (Envigeo, s. r. o., Banská Bystrica) demonštruje mongolským odborníkom použitie vhodnej techniky

(Khudulmur Sodov, Bayasgalan Mijiddorj) a zástupcom Ministerstva obrany Mongolska (Oyuntsetseg Luvsandash, Sodnomtsog Davaa).

Návšteva VÚPOP a ŠGÚDŠ

Po realizácii prieskumných prác je, samozrejme, potrebné analyzovať odobraté vzorky. Z tohto dôvodu SAŽP zorganizovala návštevu odborných laboratórií Výskumného ústavu pôdoznanectva a ochrany pôdy (VÚPOP) v Bratislave a Regionálneho centra Štátneho geologického ústavu Dionýza Štúra (ŠGÚDŠ) v Spišskej Novej Vsi. Odborníci VÚPOP predstavili mongolským partnerom laboratórnu techniku, zameranú na hodnotenie kontaminácie pôd. Okrem toho im prezentovali využitie diaľkového prieskumu Zeme a informačný systém pôd, čo vzbudilo u mongolských hostí veľký záujem. Regionálne centrum ŠGÚDŠ v Spišskej Novej Vsi zaujalo kvalitne vybaveným laboratóriom, zameraným na analýzy kontaminácie podzemných vôd, sedimentov a zemín.

V Komárne a Lešti

Mongolská vláda má záujem po sanácii, prípadne rekultivácii území, poškodených činnosťou Sovietskej armády, využiť niektoré územia aj na civilné účely. Na Slovensku máme niekoľko príkladov civilne využívaných lokalít, ktoré boli v minulosti používané Sovietskou a Slovenskou armádou. Jednou z ukázkových lokalít je aj Komárňanská Stará a Nová pevnosť, ktorú využívali obe armády. Mongolská delegácia sa oboznámila nielen

Mongolskú návštevu prijala riaditeľka VÚPOP doc. RNDr. Jaroslava Sobocká, CSc. a so svojimi skúsenosťami sa podelili Ing. Michal Sviček, vedúci oddelenia diaľkového prieskumu Zeme a informatiky a Mgr. Rastislav Skalský, PhD.

Mongolská delegácia pred vstupnou bránou Komárňanskej pevnosti s Ing. Jaromirom Helmom, SAŽP (vpravo)

Mongolskú návštevu privítal aj honorárny konzul Mongolska na Slovensku Peter Slávik a po spoločnej diskusii predstavil mongolským partnerom mesto Košice

Mongolskí experti sa na lokalite Lešť oboznámujú s doteraz realizovanými prieskumnými, monitorovacími a sanačnými aktivitami po odchode Sovietskej armády z územia SR

Ing. Erich Pacola predstavil na SAŽP Informačný systém environmentálnych záťaží, ktorý, okrem iného, uchováva aj informácie súvisiace s vojenskými areálmi

s bohatou históriou tejto zaujímavej lokality, ale aj s pôvodnými ohniskami kontaminácie, typom prieskumných, monitorovacích a sanačných prác, realizovaných na tomto území. Druhou navštívenou lokalitou bola Lešť, ktorá naďalej slúži vojenským účelom. Keďže ide o plošne najväčšiu lokalitu významne zasiahnutú kontamináciou, spôsobenou činnosťou Sovietskej armády, poslúžila ako vhodný príklad na informovanie mongolských expertov o realizovaných aktivitách.

Plány ďalšej slovensko-mongolskej spolupráce

Významný priestor sa venoval aj diskusií, súvisiacej nielen s prípravou vhodnej metodiky, ale najmä tvorby geodatabázy, ktorá bude obsahovať relevantné údaje, súvisiace s činnosťou Sovietskej armády na území Mongolska. Práve naplnenie geodatabázy a terénny prieskum na vybraných lokalitách, kontaminovaných činnosťou Sovietskej armády na území Mongolska, budú dôležitou súčasťou programu slovenských expertov v Mongolsku v máji 2014 a následnej druhej študijnej cesty mongolskej delegácie na Slovensku.

Netreba zabúdať, že najdôležitejším výstupom projektu *Establish the Geo-Database on ecological health of the military sites* je príprava Strategického plánu na odstránenie kontaminácie, spôsobenej činnosťou Sovietskej armády na území Mongolska počas rokov 1970 – 1990, ktorý sa následne predstaví aj mongolskej vláde. Touto návštevou sa začali realizovať prvé kroky na jeho prípravu.

Ing. Katarína Paluchová

Slovenská agentúra životného prostredia

Konferencia INSPIRUJME SE

Slovenská agentúra životného prostredia a CENIA – Česká informační agentura životního prostředí zorganizovali v dňoch 27. – 28. 11. 2013 v Bratislave spoločnú česko-slovenskú konferenciu INSPIRE pod názvom *Inspirujme se... „otvorenosťou“*.

V poradí šiesty ročník konferencie *Inspirujme se... „otvorenosťou“* bol zároveň druhým ročníkom spoločnej česko-slovenskej INSPIRE konferencie. Hlavným cieľom tohto dvoj-dňového podujatia bolo poskytnúť priestor na prezentáciu výsledkov aktivít, súvisiacich s implementáciou smernice INSPIRE v Českej republike a Slovenskej republike, na aktuálne dianie v tejto oblasti v rovine globálnej, európskej aj domácej (realizované metodiky a postupy, štandardy, aplikácie, projekty a pod.).

V súčasnosti sa stávajú svedkami narastajúcej spoločenskej požiadavky na podporu iniciatív, adresujúcich problematiku otvorenosti v oblasti výkonu a správy vecí verejných. Jednou z kľúčových dotknutých oblastí je aj možnosť využitia potenciálu inovatívnych informačných technológií ako nástroja na podporu princípov otvoreného vládnutia. Tento trend je zreteľný od globálnej úrovne (Open Government Partnership, Open Data by Open Knowledge Foundation), cez iniciatívy v Európskom kontexte (The European Union Open Data Portal), vrátane ich národných implementácií (Partnerství pro otevřené vládnutí (OGP), Opendata.cz, Iniciativa pre otvorené vládnutie, Portál Otvorených dát a pod.).

Geopriestorový obsah a súvisiaca funkcionálna zohrávajú kľúčovú úlohu v tomto procese a práve z tohto dôvodu bolo ambíciou tohto ročníka konferencie INSPIRUJME SE reflektovať na túto skutočnosť a poskytnúť priestor na priblíženie súvisiacich aktivít vo väzbe na špecifické podmienky v Čechách a na Slovensku. Tento ročník poskytol dostatočný priestor pre záujemcov o detailnejšie informácie o prínosoch súvisiacich iniciatív a projektov, prípadne potenciálny priestor na vznik zaujímavých projektových námetov a myšlienok. Konferenciu záštitilo Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky a štátny tajomník Ministerstva životného prostredia Českej republiky v spolupráci s partnermi – G-BASE,

s. r. o., Zymestic Solutions, s. r. o., T-mapy, spol. s r. o., HS-RS, spol. s r. o. a mediálnym partnerom – prevádzkovateľom spravodajského portálu slovenskej a českej geokomunity Geoinformatika.sk za účasti Úradu geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky, Českého úřadu zeměměřického a katastrálního, Ministerstva vnitra České republiky a České asociace pro geoinformace, o. s.

Ing. Martin Koška

Slovenská agentúra životného prostredia

Prihovor riaditeľa CENIA Vladimíra Fantu

Foto: Stanislav Huplan